

การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4
ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอนองสองห้อง
จังหวัดขอนแก่น

Administration of The Old Age Persons Allowance According to
The Four Sangahavatthu Principles of Samrong Sub-District
Administrative Organization, Nongsonghong District,
Khon Kaen Province

สิริรัตน์ แพนไรสง, ปัญญา คล้ายเดช, และประยูร แสงใส
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น (2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของ คือ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

(In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) คือ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางสำหรับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทาน ด้านสมานัตตตา ด้านอัตถจริยา และด้านปิยวาจา

2. ผู้สูงอายุที่มีเพศ สถานภาพการสมรส และอายุ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้มีเงินเบี้ยยังชีพ เพียงพอต่อการดำรงชีวิตด้วยการ สละเวลา แรงกาย พุดคุยเจรจา ด้วยถ้อยคำที่สุภาพ จริงใจ ในการถามสารทุกข์สุขดิบไปพร้อมกับการแจกเบี้ย เคารพอ่อนน้อม พร้อมเป็นผู้ให้บริการที่ดี ปฏิบัติตนต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากหน่วยงานของรัฐด้วยการอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุในการดำเนินการออกแจกเบี้ยยังชีพทุกคนอย่างทั่วถึง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และนโยบายรัฐบาล

คำสำคัญ : การบริหาร, เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ, หลักสังคหวัตถุ 4

Abstract

The objectives of this thesis were (1) to study personal factors and administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles of Samrong sub-district administrative organization, Nongsonghong district, Khonkaen province, (2) to do a comparative study of the administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles of Samrong sub-district administrative organization, Nongsonghong district, Khonkaen province deviated from the individuals, and (3) to ascertain for the guideline over the administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles of Samrong sub-district administrative organization, Nongsonghong district, Khonkaen province. This research was conducted based on mixed method. For the quantitative research, the population were 233 of the old age persons living in the area of Samrong sub-district, Nongsonghong district, Khonkaen province. The research instruments applied in collecting the data were questionnaires, analysis with statistical approach for social science, Frequency, Percentage, Means ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), T-test, and do analysis of variance by means of One Way ANOVA. While for the qualitative approaches, collecting the data from In-Depth Interview to Key Informants namely chief executive of subdistrict administrative organization, deputy chief executive of subdistrict administrative organization, chief administrators of subdistrict administrative organization, and officers, 8 in total. And, do analysis from questionnaire in order to find out the practical guideline over the administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles of Samrong sub-district administrative organization, Nongsonghong district, Khonkaen province.

The results of study found that:

(1) The old age persons view over the administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles, as a

whole, resulted in high level, While examining in each aspect, also ranged at high level, which could be categorized from the largest to the smallest as follows: Dana: giving or generosity, Samanattata: even and equal treatment, Atthacariya: useful conduct, and Piyavaca: kind speech

(2) Those old age persons who were different in gender, marital status, age had the same attitude toward the administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles. Thus, it was opposite to the set hypothesis.

(3) The suggestions for progressive administration of old age persons allowance according to the Four Sangahavatthu principles of Samrong sub-district administrative organization was as follows: the directors as well as officers should have more concern about the old age persons, support and give service to them with sincere means together with kind speech, be even and equal treatment to all, and live with proper conduct. All this were conducive to the total quality service of the government organization to the old age persons in obtaining old age persons allowance; as well as, to achieve the objectives of the organization and that of government.

Key words : Administration, Old Age Persons Allowance, Four Sangahavatthu

บทนำ

ผู้สูงอายุในอดีตได้รับการดูแลจากรัฐบาลน้อยมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในชนบทซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกร อาชีพรับจ้างทั่วไป รัฐบาลมิได้จัดสวัสดิการให้แต่อย่างใด คงเป็นหน้าที่ของบุตรหลานแต่ละครอบครัวที่จะดูแลกันเอง ต่อมาเมื่อรัฐบาลได้กำหนดให้เทศกาลสงกรานต์ เป็นวันกตัญญูจึงมีกิจกรรมรดน้ำดำหัว ขอปพริ้วผู้สูงวัย แหบทูกหมู่บ้านและชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งจึงจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมวันผู้สูงอายุ ต่อมารัฐบาลจัดงบประมาณเบี้ยยังชีพให้ผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป การจ่ายเบี้ยยังชีพมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ หากผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพจะนำไปในการดูแลตนเองในสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ดังนั้นการจ่ายเบี้ยยังชีพให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วถูกต้องจำเป็นทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจน ในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ระบบการบริหารจัดการ การจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุเป็นภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง โดยกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ซึ่งในการบริหารจัดการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นเจ้าหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลต้องปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวอย่างเต็มความสามารถและเต็มใจประกอบกับประเทศไทยมีศาสนาพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ เจ้าหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมีการใช้หลักธรรมเข้ามาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์, 2545) และหลักธรรมนั้นได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 ประการ โดยผู้วิจัยเห็นว่าการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ประการ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาปรับใช้ในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แล้วการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก็จะประสบผลสำเร็จ เนื่องจากหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ผูกไมตรีเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ประสานใจทุกคนที่อยู่ในองค์กรเดียวกันให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความสามัคคีซึ่งประกอบไปด้วย 1) การให้ทาน คือการอนุเคราะห์ หรือสงเคราะห์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามฐานะานุรูป 2) ปิยวาจา คือการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และจริงใจ 3) อตถจริยา คือการสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น 4) สมานัตตตา คือการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอหรือมีความประพฤติเสมอดัน (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต, 2538)

ผู้วิจัยเห็นว่า เจ้าหน้าที่ได้มีการใช้หลักธรรมดังกล่าวมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว แต่มีประเด็นที่น่าศึกษาว่าเจ้าหน้าที่มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการปฏิบัติหน้าที่มากน้อยเพียงไร แตกต่างกันหรือไม่ ผลการประยุกต์ใช้หลักธรรมเป็นอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้เพื่อนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในตำบลสำโรงสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยการทบทวนเอกสารจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

- 1) ขอบเขตด้านตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส อายุ

2) ขอบเขตด้านตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 1) ทาน คือ การให้ 2) ปิยวาจา คือ วาจาที่สุภาพ 3) อุตถจริยา คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ และ 4) สมานัตตตา คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) ผู้สูงอายุในเขตตำบลสำโรง ทั้งหมดจำนวน 636 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เลือกตามเกณฑ์ตารางของ เครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 233 คน

2) กลุ่มผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง จำนวน 33 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 คน โดยเลือกจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง, รองนายก, ปลัด, หัวหน้าสำนักปลัด, หัวหน้าส่วนการคลัง, นักวิชาการศึกษา, เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน, และนักพัฒนาชุมชน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือผู้สูงอายุ จำนวน 636 คน และผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ จำนวน 33 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครชชีและมอร์แกน (Krejcie Morgan)

(ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 233 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง, รองนายก, ปลัด, หัวหน้าสำนักปลัด, หัวหน้าส่วนการคลัง, นักวิชาการศึกษา, เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน, และนักพัฒนาชุมชน รวมจำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอนางรอง จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ให้มีประสิทธิภาพ

2) แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้ผู้รับการสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ แล้วจากนั้นทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง จะวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

ตอนที่ 3 เป็นการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอหนองสองห้อง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t – test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4

2) แบบสัมภาษณ์

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสัมภาษณ์เกี่ยวกับผู้บริหารเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง ในการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 จะวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัย

1. ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทาน ด้านสมานัตตตา ด้านอรรถจริยา และด้านปิยวาจา
2. ผู้สูงอายุที่มีเพศ สถานภาพการสมรส และอายุ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. แนวทางการบริหารจัดการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ให้มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้มีเงินเบี้ยยังชีพ เพียงพอต่อการดำรงชีวิตด้วยการ สละ

เวลา แรงกาย พุดคุยเจรจา ด้วยถ้อยคำที่สุภาพ จริงใจ ในการถามสารทุกข์สุขดิบไปพร้อมกับ การแจกเบี้ย เคารพอ่อนน้อม พร้อมเป็นผู้ให้บริการที่ดี ปฏิบัติต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างดีจากหน่วยงานของรัฐด้วยการอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุในการดำเนินการออกแจกเบี้ยยังชีพทุกคนอย่างทั่วถึง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ หน่วยงานและนโยบายรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปปฏิบัติ

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ควรจัดงบประมาณสนับสนุน กิจกรรมอบรมเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอหรือ ตำบลอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ควรจัดสรร งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทัศนศึกษา แหล่งท่องเที่ยว หรือศาสนสถาน การฝึกอบรมเจริญจิตภาวนา การฟังธรรมเทศนา การรักษา ศิล
3. รัฐบาลควรจัดงบประมาณอุดหนุนเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุโดยปรับเปลี่ยนตาม สภาพเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการ ดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น ๆ เช่น สาราณียธรรม 6 พรหมวิหาร 4 ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ กับการพัฒนา ประสิทธิภาพของงาน
2. ควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนต่าง ๆ กับการดำรงชีวิตในยุค ปัจจุบัน
3. ควรศึกษาคุณค่าของผู้สูงอายุที่มีต่อสังคมไทยในพื้นที่ต่าง ๆ
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์หลักพุทธธรรมกับหลักการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์. (2545). *คู่มือการถ่ายโอนภารกิจด้านผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 – 2564*, กรุงเทพมหานคร : กรมประชาสงเคราะห์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*, (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : บิสนเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต. (2538). *พุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.